

АБІТУРЫЕНТУ-81

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦОМА, КАМІТЭТА НАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

1981

15

СТУДЗЕНЯ
ЧАЦВЕР
№ 2 (1302)
Выходзіць раз
у тыдзень.
Цана 2 кап.

АДРАС ТВАЁЙ МАРЫ— НАШЫ ФАКУЛЬТЭТЫ:

ДАРАГІЯ СЯБРЫ! Перад вамі шырока раскрытае дзверы адна са старэйшых навучальных устаноў рэспублікі — Беларускі ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга дзяржаўны ўніверсітэт імя У. І. Леніна. Яшчэ за школьнай партай многія з вас, юнакі і дзяўчаты, пасябравалі са сваёй марай: паступіць у БДУ. Што ж, гэта добрая мара, пахвальны намер. І шлях да ажыццяўлення свайго жадання заўсёды адкрыты.

Наш ўніверсітэт з гонарам носіць імя вялікага Леніна. Вобраз дарагога Ільіча — у сэрцы кожнага студэнта, выкладчыка, супрацоўніка. Створаны па ланінскаму дэкрэту ў 1921 годзе, ўніверсітэт ператварыўся ў буйнейшы цэнтр навуковых даследаванняў і падрых-

тоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў. За 60 год ён зрабіў значны ўклад у фарміраванне савецкай інтэлігенцыі, заняў вядучае месца ў развіцці вышэйшай адукацыі ў Беларусі. Табе, сённяшняму абітурыенту — заўтрашняму першакурсніку, прадаўжаць слаўныя традыцыі БДУ.

Ва ўніверсітэце створаны ўсе неабходныя ўмовы для паспяховай вучобы, навуковых даследаванняў, заняткаў спортам, мастацкай самадзейнасцю.

Пры паступленні ва ўніверсітэт на ўступных экзаменах патрабуюцца веды ў аб'ёме сярэдняй школы. Але яны павінны быць ґрунтоўнымі, глыбокімі. Паспяхова здаюць экзамены і праходзяць па конкурсу толькі тыя, хто старанна вучы-

ца, настойліва пракладвае сабе шлях у храм навукі.

Няма сумнення ў тым, што толькі лепшыя, працалюбівыя юнакі і дзяўчаты стануць студэнтамі ўніверсітэта.

Прыемна, што ў нашай рэспубліцы сапраўды няма такога кутка, дзе б нельга было сустраць выпускніка ўніверсітэта. Многія з тых, каму ўніверсітэт даў пучэўку ў жыццё, сталі выдатнымі партыйнымі і дзяржаўнымі работнікамі, вучонымі, вядомымі дзеячамі літаратуры і мастацтва.

Юнакі і дзяўчаты, ідзіце смела насустрач сваёй запаветнай мары. І калі вы рашылі стаць студэнтамі нашага ўніверсітэта — няхай вам спада-рожнічае ў гэтым поспех, няхай збудуцца вашы надзеі!

скай, педагагічнай, грамадска-палітычнай. Археалагічная практыка стаіць у гэтым шэрагу першай, таму што яна праходзіць пасля першага курса і таму што студэнт лічаць яе самай захапляючай: яна аваяна рамантыкай творчага пошуку.

Заўсёды з неярпліваасцю чакаюць гісторыкі азнаямленчай практыкі. Яе мэта заключаецца ў тым, каб пазнаёміць студэнтаў з найбольш каштоўнымі помнікамі гісторыі і культуры нашай краіны. Звычайна гэта практыка праходзіць або на тэрыторыі Беларусі, або ў Ленінградзе. Частка студэнтаў выязджае на азнаямленчую практыку ў ГДР.

Асноўная ўвага пры падрыхтоўцы філосафаў удзяляецца глыбокаму вивучэнню

наў сацыялістычнага, а таксама капіталістычнага і дакапіталістычнага спосабаў вытворчасці. Будучыя эканамісты атрымліваюць салідную матэматычную падрыхтоўку, вивучаюць гісторыю народнай гаспадаркі СССР і замежных краін, эканоміку асобных галін народнай гаспадаркі, бухгалтарскі ўлік, фінансава-кредытную сістэму і іншыя спецыяльныя эканамічныя дысцыпліны.

Вучэбна-вытворчая практыка, якую праходзяць студэнт-палітэканомы, мае на мэце азнаямленне з арганізацыяй сельскагаспадарчай і прамысловай вытворчасці, функцыямі кіраўніка адміністрацыйнага апарату, паста-ноўкай планавання і ўліку.

Кім бы ні працаваў наш выпускнік, ён заўсёды з'яўляецца актыўным прапагандыстам палітыкі КПСС, грамадскім актывістам, арганізатарам.

І. ЦАРУК,
дэкан гістарычнага
факультэта.

РАЗУМЕЦЬ свет не толькі сучасны, але і глыбока ведаць мінулае грамадства, каб прадабчыць яго будучыню, — асноўная задача гісторыка.

На факультэце тры аддзяленні: гісторыі, палітэканоміі, філасофіі. Выпускнік гістфака — гэта спецыяліст з глыбокай ідэйна-тэарэтычнай падрыхтоўкай, шырокім кругаглядам, высокім культурным узроўнем. Разам з тым факультэт дае глыбокія спецыяльныя веды, неабходныя для будучай прафесіі. Кожнае аддзяленне рыхтуе спецыялістаў пэўнага профілю. Аддзяленне гісторыі — спецыялістаў-гісторыкаў: настаўнікаў, выкладчыкаў тэхнікумаў, прафесіянальна-тэхнічных вучылішчаў і ВНУ, навуковых работнікаў.

Выпускнікі аддзялення філасофіі накіроўваюцца на работу ў вышэйшыя навучальныя ўстановы і навукова-даследчыя інстытуты, сацыялагічныя лабараторыі і на буйныя прамысловыя прадпрыемствы (інжынерамі-сацыёлагамі).

Спецыялістаў шырокага профілю рыхтуе аддзяленне палітэканоміі. Яго выпускнікі накіроўваюцца на работу ў ВНУ і тэхнікумы, у навуковыя ўстановы, а таксама на буйныя прадпрыемствы — інжынерамі-эканамістамі.

Г І С Т А Р Ы Ч Н Ы

У час вучобы студэнт-гісторыкі размяркоўваюцца ў адпаведнасці са сваімі інтарэсамі па групах спецыялізацыі: гісторыі СССР, гісторыі БССР, новай і навішай гісторыі, гісторыі КПСС, гісторыі рэлігіі і атеізму, гісторыі культуры, археалогіі і этнаграфіі.

Вучэбны план аддзялення гісторыі прадугледжвае праходжанне студэнтамі шэрагу практык: археалагічнай, этнаграфічнай, архіўнай, музейнай, азнаямленчай, піянер-

дыялектычнага і гістарычнага матэрыялізму і гісторыі філасофскай думкі. У вучэбны план уключаны таксама асновы вышэйшай матэматыкі, фізікі, біялогіі і іншыя прыродазнаўча-навуковыя дысцыпліны.

Спецыялізацыя ў філосафаў ідзе па двух напрамках: дыялектычны і гістарычны матэрыялізм і сацыялогія.

Вучоба на аддзяленні палітэканоміі ўзбойвае веданнем сутнасці вытворчых адносін, заканамернасцей і зако-

ФІЛАЛАГІЧНЫ ГЕАГРАФІЧНЫ

ВЫШЭЙШАЯ філалагічная адукацыя ў Беларусі бярэ свой пачатак з часу арганізацыі ўніверсітэта. І мы ганарымся тым, што сярод першых выкладчыкаў беларускай філалогіі былі народныя паэт БССР К. М. Міцкевіч (Якуб Колас). У даваенныя гады на факультэце працавалі такія вядомыя філалагі, як І. І. Замоцін, Я. І. Барычэўскі, А. М. Вазнясенскі, М. М. Піатуховіч і іншыя.

На факультэце вядзецца падрыхтоўка па дзвюх спецыяльнасцях: беларускай і рускай мове і літаратуры; рускай мове і літаратуры. Вучэбную, навуковую і выхаваўчую работу вядуць 7 кафедраў, якія аб'ядноўваюць вялікі навукова-педагагічны калектыв. Свае багатыя веды і любоў да родных беларускай і рускай моў і літаратур перадаюць моладзі высокакваліфікаваныя спецыялісты.

На факультэце грунтоўна вывучаюцца грамадскія на-

вукі: гісторыя КПСС, марксісцка-ленінская філасофія, палітычная эканомія, навуковы камунізм, асновы навуковага атэізму, гісторыя філасофіі, марксісцка-ленінская этыка, логіка, марксісцка-ленінская эстэтыка, гісторыя СССР і гісторыя БССР.

Акрамя родных моў і літаратур, усе студэнты вывучаюць таксама замежныя мовы (англійскую, нямецкую, французскую, іспанскую), лацінскую мову і славянскія мовы (польскую, серба-харвацкую, чэшскую, балгарскую). На першым курсе студэнтам чытаецца курс «Уводзіны ў спецыяльнасць».

Сярод дысцыплін, якія вызначаюць філалагічную падрыхтоўку студэнтаў, патрэбна адзначыць мовазнаўчыя і літаратурназнаўчыя.

Да мовазнаўчых дысцыплін адносяцца курсы ўводзінаў у мовазнаўства і агульнае мовазнаўства, уводзіны ў славянскую філалогію, стараславянская мова, дыялекталогія, асновы культуры мовы. Найбольшая колькасць гадзін адводзіцца на курс сучаснай беларускай (рускай, славянскай) літаратурнай мовы і яе гісторыі як дысцыпліны.

Літаратурназнаўчыя дысцыпліны ўключаюць у сябе

ўводзіны ў літаратурназнаўства, тэорыю літаратуры, гісторыю крытыкі, вусную народную творчасць, гісторыю літаратуры, сучасную савецкую літаратуру, гісторыю замежных літаратур і літаратур народаў СССР.

Факультэт ганарыцца тым, што сярод яго выпускнікоў ёсць вядомыя пісьменнікі і паэты: К. Крапіва, П. Броўка, П. Глебка, К. Чорны, П. Трус, І. Мележ, А. Адамовіч, І. Навуменка і многія іншыя. І зараз у літаратурным аб'яднанні «Узлёт» рыхтуецца стаць пісьменнікамі і крытыкамі творча моладзь факультэта.

Пры кафедрах працуюць гурткі, у якіх студэнты займаюцца навукова-даследчай работай.

Факультэт — буйнейшы цэнтр у краіне па падрыхтоўцы русістаў для замежных краін. Толькі за апошнія 10 год на філфаку прайшлі навучанне каля 400 студэнтаў з ГДР, ПНР, СФРЮ, ЧССР, НРБ, Францыі, Даніі, Ірака, Судана, Йемена, Малі, Ганы і іншых краін.

Таго, хто хоча глыбока пазнаць таямніцы роднай мовы і літаратуры, факультэт чакае ў сваіх аўдыторыях.

А. ВОЛК,
дэкан філалагічнага факультэта.

ГЕАГРАФІЧНЫ факультэт з'яўляецца буйнейшым у рэспубліцы цэнтрам навуковай геаграфічнай думкі і падрыхтоўкі спецыялістаў-географаў.

Сёння географы вырашаюць шэраг буйных народна-гаспадарчых праблем: комплекснае выкарыстанне прыродных умоў і рэсурсаў, распрацоўка планаў і шляхоў пераўтварэння прыроды раёнаў, вывучэнне сучасных фізіка-геаграфічных працэсаў і іх прагназіраванне, рацыянальнае размяшчэнне вытворчых сіл, вывучэнне тэрытарыяльна-вытворчых комплексаў, працоўных рэсурсаў, развіццё гарадоў, турызму.

У складзе факультэта 7 кафедраў, дзве лабараторыі — праблемная лабараторыя меліярацыі ландшафтаў і галінавая лабараторыя возеразнаўства, мінералагічны музей і вучэбна-геаграфічная станцыя «Заходняя Беларусь», Браслаўская лімналагічная станцыя.

Педагагічную і навуковую работу вядуць высокакваліфікаваныя спецыялісты, сярод якіх 8 прафесараў і 36 дацэнтаў. Пры ўсіх кафедрах працуюць навукова-даследчыя гурткі, у якіх студэнты пад кіраўніцтвам выкладчыкаў займаюцца навуковымі даследаваннямі.

Зыходзячы з задач, якія

стаяць перад географамі, факультэт рыхтуе спецыялістаў па фізічнай і эканамічнай географіі на дзённым, вячэрнім і завочным аддзяленнях.

Падрыхтоўка спецыялістаў па турызму і краязнаўству вядзецца толькі на дзённым аддзяленні. Пасля заканчэння факультэта выпускнікі накіроўваюцца на работу ў сярэднія школы, сярэднія спецыяльныя навукальныя ўстановы, навукова-даследчыя і праектныя інстытуты, гаспадарчыя, планавыя арганізацыі, на картаграфічныя фабрыкі, у экскурсійныя бюро, на турбазы.

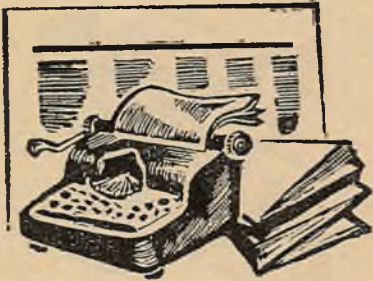
Падрыхтоўка спецыялістаў-географаў вядзецца на аснове фундаментальных навук: фізікі, матэматыкі, хіміі. Спецыяльная падрыхтоўка пачынаецца з II курса. Студэнты вывучаюць шырокае кола геаграфічных дысцыплін: тапаграфію з асновамі геадэзіі, агульнае землязнаўства, астраномію, геалогію, гідралогію, метэаралогію, кліматалогію.

Географы вывучаюць прыроду, народную гаспадарку сацыялістычных краін і галіновым і раённым аспекце, гаспадарчае выкарыстанне прыродных рэсурсаў і святле эканамічнага супрацоўніцтва краін і міжнароднага геаграфічнага раздзялення працы. Студэнты

атрымліваюць комплексную падрыхтоўку ў галіне прымянення геаграфічных метадаў вывучэння прыродных рэсурсаў, насельніцтва і гаспадаркі краін.

У падрыхтоўцы спецыялістаў-географаў вялікая ўвага ўдзяляецца вучэбным і вытворчым практыкам. Студэнты I і II курса на вучэбнай станцыі «Заходняя Беларусь» праходзяць вучэбную практыку па тапаграфіі, геалогіі, гідралогіі, геамарфалогіі, глебазнаўству, мінералогіі. Штогадовая комплексная геаграфічная практыка студэнтаў II курса праводзіцца за межамі рэспублікі (у Карпатах, на Каўказе і Урале, у Карэліі і Сярэдняй Азіі). Для больш глыбокага вывучэння прыроды, гаспадаркі і насельніцтва замежных дзяржаў студэнты накіроўваюцца на практыку ў Балгарыю, Югаславію, Польшчу. Студэнты старэйшых курсаў праходзяць вытворчую практыку ў навукова-даследчых, праектных, планавых арганізацыях, у экспедыцыях.

М. РАМАНОЎСКІ,
дэкан геаграфічнага факультэта.

ЖУРНАЛІСТЫКІ

паганды. Многія яго выпускнікі сталі вядомымі партыйнымі, савецкімі, камсамольскімі работнікамі, грамадскімі дзеячамі, вучонымі. Сёння практычна няма ніводнага раёна рэспублікі, дзе б не працавалі нашы выхаванцы, многа іх і за межамі Беларусі. Факультэт закончылі другі сакратар Кампартыі Беларусі У. І. Бровікаў, загадчык аддзела прапаганды і агітацыі ЦК КПБ, кандыдат гістарычных навук С. Я. Паўлаў, намеснік Старшыні Савета Міністраў БССР Н. Л. Сняжкова, міністр культуры рэспублікі Ю. М. Міхневіч, старшыня Дзяржкамвыдавцтва М. І. Дзялец, старшыня Дзяржкіно БССР У. В. Мацвееў, старшыня Дзяржтэлерадыё БССР Г. М. Бураўкін, Герой Савецкага Саюза, доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Філімонаў, загадчык карэспандэнцкага пункта «Правды» па Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР імя П. М. Ляляшынскага І. Р. Новікаў, загадчык карэспандэнцкага пункта «Известий» драматург М. Я. Матукоўскі. Амаль палова членаў Саюза пісьменнікаў БССР — выхаванцы нашага факультэта. Сярод іх сакратары — Іван

Чыгрынаў і Барыс Сачанка, а таксама паэты і пісьменнікі Мікола Аўрамчык, Іван Пташнікаў, Георгій Шылоўіч, Уладзімір Паўлаў, Янка Сіпакоў і шмат іншых.

З кожным годам факультэт набірае сілу. Расце колькасць выкладчыкаў, павышаецца іх кваліфікацыя. Умацоўваецца матэрыяльна-тэхнічная база. Асабліва гэта прыкметна пасля пастарата ЦК КПСС «АБ мерах па паляпшэнню падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі журналісцкіх кадраў». АБ умацаванні факультэта сведчыць і тое, што калі ў пяцідзесятых гадах на факультэце дзейнічала толькі адна кафедра, то цяпер іх чатыры: гісторыі журналістыкі, тэорыі і практыкі савецкай журналістыкі, стылістыкі і літаратурнага рэдагавання, тэлебачання і радыёвяшчання. Кафедры ўзначальваюць вядомыя прафесары і дацэнты. Сёння на факультэце працуе 33 выкладчыкі, з іх 6 прафесараў і 16 дацэнтаў. Сярод іх прафесары Е. Л. Бондарова, А. І. Наркевіч, В. А. Пыжкоў, Б. В. Стральцоў, М. Я. Цікоцкі, дацэнты Я. Г. Радкевіч, С. М. Грабчыкаў, Н. А. Сніцарава, І. І. Сачанка, С. В. Говін, Н. Ц. Фральцова, Л. Ф. Шылава, А. А. Плаўнік, Т. Д. Арлова,

В. М. Шэін і іншыя. Імі выдадзена шмат манаграфій, кніг, брашур па гісторыі, тэорыі і практыцы журналістыкі, тэлебачання і радыёвяшчання.

Факультэт размяшчаецца ў прыгожым вучэбным корпусе. Тут ёсць радыё- і тэле студыя, фоталабараторыя, клас машынапісу, вядзецца абсталяванне вучэбнай тыпалабараторыі. У адпаведнасці з пастановамі ЦК КПСС «АБ задачах па паляпшэнню падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі журналісцкіх кадраў» на факультэце больш глыбока вывучаюцца грамадска-палітычныя, агульнаадукацыйныя і спецыяльныя дысцыпліны — тэорыя марксізму-ленінізму, гісторыя КПСС, унутраная і знешняя палітыка партыі і ўрада, савецкае права, тэорыя і практыка буржуазнай журналістыкі, метады ідэалагічнай работы, прыкладная сацыялогія. Па ўніверсітэцкай праграме студэнты вывучаюць рускую, беларускую, замежную мовы і літаратуры, практычную стылістыку і рэдагаванне, гісторыю рускай, партыйна-савецкай, замежнай камуністычнай і рабочай журналістыкі, тэорыю і практыку савецкай журналістыкі, тэорыю і практыку тэлебачання і радыёвяшчання.

Тэхніку газетнай справы, журналісцкае майстэрства і інш.

Факультэт журналістыкі рыхтуе кадры не толькі для рэспублікі, але і для 32 развіваючыхся краін. Мы лічым і раённым і інтэрнацыянальнай справай.

Асабліва ўвага звяртаецца на падрыхтоўку журналісцкіх кадраў па эканамічных пытаннях. Таму ўведзены новыя курсы па вывучэнню актуальных праблем сацыялістычнай эканомікі, навукова-тэхнічнаму прагрэсу, аналізу гаспадарчай дзейнасці прадпрыемстваў, арганізацыі сацыялістычнага спароніцтва, комплекснай праграме ідэйнага выхавання і інш.

Студэнты факультэта выпускаюць сваю вучэбную газету «Журналіст» і альманах «Творчасць журналіста», актыўна ўдзельнічаюць у выпуску шматтыражкі «Беларускі ўніверсітэт», працуюць у гуртках студэнцкага навуковага таварыства. Шмат цікавага даюць ім сустрэчы са старэйшымі калегамі па пярэ, вучонымі, пісьменнікамі, артыстамі, рэжысёрамі.

Журналіст — гэта актыў-

ны баяц партыі. Ён павінен быць страсным чалавекам, глыбока разбірацца ва ўсіх з'явах грамадскага жыцця, здольным да навуковага аб'ягульнення і абгрунтаванага аналізу фактаў. Журналіст павінен валодаць добрым стылем, шмат ведаць, цікава і па-свойму пісаць.

У папулярнай песні пра журналіста ёсць словы: «Трое суток шагать, трое суток не спаць ради нескольких строчек в газете...» Гэта вельмі ёмістае азначэнне журналісцкай работы; бо гэта нялёгкае, часам знясільваючая праца, аднак яна прыносіць ні з чым не параўнальнае маральнае задавальненне. Журналістыка — гэта пошук, нястомная барацьба за ідэалы нашага грамадства, за здзяйсненне партыйных рашэнняў, гэта необходимая ў наш час сувязь чалавека са здзіўляюча складаным і цікавым светам, у якім мы жывём.

Наогул, цяжка пералічыць усё, што складае ёмістае паняцце «факультэт журналістыкі». Гэта шырока адкрытыя дзверы ў свет савецкага друку. Яны перад табой, абітурыент!

Р. ВУЛАЦКІ,
дэкан факультэта журналістыкі.

Ю Р Ы Д Ы Ч Н Ы

У навукова-даследчых гуртках студэнты займаюцца над абранымі тэмамі, звязанымі з расследаваннем і кваліфікацыяй учынкаў, разглядаюць у судах грамадзянскія справы.

ЮРЫДЫЧНЫ факультэт з'яўляецца галоўным цэнтрам у нашай рэспубліцы па падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў па правазнаўству. Тысячы юрыстаў з дыпломамі Беларускага ўніверсітэта працуюць у судах, пракуратуры, адвакатуры, міліцыі, а таксама ў савецкіх, партыйных, прафсаюзных, навуковых і гаспадарчых установах краіны.

На юрыдычным факультэце ў розны час працавалі вядомыя вучоныя нашай рэспублікі акадэмікі У. Пічэта, М. Грэдынгер, Н. Нікольскі, прафесары В. Дурдзянеўскі, Г. Гурвіч, П. Галанза, Н. Каналлін і іншыя.

Лепшыя студэнты — выпускнікі факультэта залічваюцца ў аспірантуру. Многія выкладчыкі, якія працуюць цяпер на факультэце, — былыя яго выпускнікі. Вучоныя факультэта прымаюць актыўны ўдзел у падрыхтоўцы многіх важных законаў Беларускай ССР. У прыватнасці, яны былі ўключаны ў рабочыя групы па падрыхтоўцы Крымінальнага, Крымінальна-працэсуальнага, Грамадзянскага, Грамадзянска-працэсуальнага, Працоўнага, Зямельнага і іншых кодэксаў Беларускай ССР.

Да навукова-даследчай работы па падрыхтоўцы праектаў кодэксаў і іншых законаў шырока прыцягваюцца студэнты факультэта.

У студэнтаў ёсць магчымасць пад кіраўніцтвам прафесараў і дацэнтаў даследаваць і тэарэтычныя праблемы дзяржавы і права.

Навучанне на юрыдычным факультэце вядзецца па трох формах: дзённай, вачэрняй і завочнай. Падрыхтоўка спецыялістаў вядзецца па адной спецыяльнасці — правазнаўству.

Факультэт мае шырокае замежнае сувязі: вучоныя выезжаюць на стажыроўку ва ўніверсітэты ГДР, ЧССР, ПНР, Балгарыі, Венгрыі.

За час работы на факультэце студэнты вивучаюць гісторыю КПСС, палітыкамію, марксісцка-ленінскую філасофію, навуковы камунізм, тэорыю дзяржавы і права, гісторыю палітычных вучэнняў, савецкае дзяржаўнае права, адміністрацыйнае права і інш. На старэйшых курсах прадугледжана спецыялізацыя навучання па трох напрамках: дзяржаўна-прававома, гаспадарча-прававома і судова-пракурорска-следчаму.

Дзяржаўна-прававая спецыялізацыя дае студэнтам глыбокую падрыхтоўку для работы ў партыйных, камсамольскіх, прафсаюзных і іншых грамадскіх арганізацыях, а таксама ў выканкомах Саветаў народных дэпутатаў, апаратах міністэрстваў і ведамстваў. Выпускнікі факультэта па гэтай спецыялізацыі працуюць у ЦК КПБ, ЦК ЛКСМБ, абкомах і райкомах

партыі, райвыканкомах і іншых установах. Выпускнікі па гаспадарча-прававой спецыялізацыі ўзначальваюць прававыя аддзелы міністэрстваў і ведамстваў, вытворчых аб'яднанняў, прадпрыемстваў і ўстаноў, працуюць юрысконсультамі. Шырокай папулярнасцю карыстаецца судова-пракурорска-следчая спецыялізацыя, па якой рыхтуюцца судзі, пракуроры, следчыя і адвакаты. У Беларускай ССР цяжка знайсці раён, у якім бы не працавалі выпускнікі нашага факультэта.

У працэсе навучання студэнты праходзяць вучэбную і вытворчую практыку ў народных судах, пракуратуры, следчых органах, у юрыдычных аддзелах прадпрыемстваў і устаноў. У час вытворчай практыкі яны прымаюць удзел у расследаванні складаных крымінальных спраў, знаёмяцца з прыкладнай работай крымінальнага вышуку, аддзелаў барацьбы з крадзяжом сацыялістычнай уласнасці.

У сувязі з тым, што работа следчага, судзі, пракурора, адваката патрабуе не толькі юрыдычных ведаў, але і пэўнага практычнага і жыццёвага вопыту, правіламі прыёму на юрыдычны факультэт устаноўлены некаторыя перавагі для асоб, маючых стаж работы ці праслужыўшых ва Узброеных Сілах СССР не менш двух гадоў.

Пры прыёме на навучанне без адрыву ад вытворчасці перавагу маюць абітурыенты са стажам работы па спецыяльнасці не менш 6 месяцаў.

В. ЧЫГІР,
дэкан юрыдычнага факультэта.

Б І Я Л А Г І Ч Н Ы

У ЦЯПЕРАШНІ час біялогія як тэарэтычная аснова медыцыны, сельскай, лясной і паліяўнічай гаспадаркі і шэрагу іншых біялагічных вытворчасцей (антыбіётыкаў, біяпрэпаратаў і інш.) стала неад'яднальнай вытворчай сілай. Перад біялогіяй стаіць таксама грандыёзная і актуальная задача: поўнае асаваенне біялагічных рэсурсаў нашай планеты і іх захаванне.

Атрымаць любімую спецыяльнасць — рэальная мара. Можна выбраць любую з дзесяці ВНУ нашай рэспублікі, на факультэтах якой праводзіцца падрыхтоўка біялагаў. Сярод іх біялагічны факультэт БДУ з'яўляецца вядучым. На ім рыхтуюць кваліфікаваных біяхімікаў, гібрабіялагаў, генетыкаў і цытолагаў, мікрабіялагаў, фізіялагаў раслін, фізіялагаў чалавека і жывёл, зоолагаў і батанікаў, спецыялістаў па ахове прыроды. Вучэбную практыку сту-

дэнты-біялагі праходзяць у вучэбных лабараторыях кафедраў, у навукова-даследчых лабараторыях факультэта, у батанічным садзе ўніверсітэта, у заалагічным музеі, аранжарэі, вучэбна-даследчай гаспадарцы «Шчамысліца» і на біястанцыі «Нарач».

Пасля агульнабіялагічнай, фізіка-матэматычнай і хімічнай падрыхтоўкі студэнты з III курса прыступаюць да спецыялізацыі ў выбранай імі галіне біялогіі: на кафедрах яны слухаюць спецыяльныя лекцыйныя курсы, праходзяць спецпрактыкум, выконваюць курсавыя і дыпломныя работы. Студэнты шырока прыцягваюцца да навуковых даследаванняў па заданых кафедрах. Пры кафедрах і лабараторыях працуюць дзевяць студэнцкіх навукова-даследчых гурткоў. Члены студэнцкага навуковага таварыства актыўна

ўдзельнічаюць у рэспубліканскіх і ўсесаюзных конкурсах. І, як правіла, работы іх заслужваюць высокай ацэнкі. Многія з іх публікуюцца ў навуковых зборніках.

Спецыялістам, якія скончылі біялагічны факультэт па спецыяльнасцях біялогія-біяхімія, біялогія-генетыка, прысвойваецца кваліфікацыя біялаг-біяхімік, біялаг-генетык, выкладчык біялогіі і хіміі.

А. ШУКАНАУ,
дэкан біялагічнага факультэта.

НЕАБСЯЖНЫ свет фізічных з'яў вакол нас, і ён варты таго, каб яго даследаванню прысвяціць сваё жыццё. І не толькі таму, што вивучэнне фундаментальных праблем у фізіцы набліжае нас да разумення паходжання і эвалюцыі сусвету, жыцця і розуму. Паспехі фізікі абумоўліваюць і перспектывы развіцця нашай цывілізацыі: фізіка з'яўляецца і асновай сучаснай навукі і тэхнікі. І, безумоўна, з далейшым пранікненнем чалавека ў космас і мікрасвет значэнне

Ф І З І Ч Н Ы

фізікі ў жыцці чалавецтва стане яшчэ больш вызначальным.

Прымяненне фізічных метадаў даследавання абумовіла нябачаны росквіт сучаснай біялогіі і медыцыны, электронікі, хіміі і г. д. Зараз няма ніводнай галіны навукі і народнай гаспадаркі, якія б не мелі патрэбы ў спецыялістах-фізіках высокай кваліфікацыі. Такіх спецыялістаў рыхтуюць на фізічным факультэце. У яго састаў уваходзяць 10 кафедраў, якія здзяйсняюць падрыхтоўку фізікаў са спецыялізацыямі ў самых рознабаковых галінах сучаснай фізічнай навукі: тэарэтычнай фізіцы, фізіцы ядра і элементарных часціц, фізіцы ядзерных энергетычных устаноў, фізіцы цвёрдага цела, біфізіцы, фізіцы лаўправаднікоў, оптыцы і спектраскапіі, цеплафізіцы, оптыкаэлектроніцы, мікраэлектроніцы, радыяцыйнага матэрыялазнаўства.

Высокі тэарэтычны ўзровень агульнанавуковай і агульнапрафесійнальнай падрыхтоўкі, якая базіруецца на фундаментальнай матэматычнай аснове ў спалучэнні са спецыялізацыяй у адной з галін фізікі, дазваляе выпускнікам навукова-вытворчага патоку факультэта адразу ж пасля заканчэння ўніверсітэта ўключыцца ў самастойную вытворчую або навукова-даследчую работу на прад-

прыемствах рэспублікі ці ў навукова-даследчых інстытутах, а выпускнікам навукова-педагагічнага патоку — стаць выкладчыкамі ВНУ, тэхнікумаў, прафесійна-тэхнічных вучылішчаў, сярэдніх школ.

Агульнанавуковая падрыхтоўка спецыялістаў здзяйсняецца ў асноўным на працягу першых двух год навучання. Акрамя класічных раздзелаў агульнай фізікі, студэнты вивучаюць грамадскія дысцыпліны і замежную мову. Вывучэнне фізічных дысцыплін базіруецца на фундаментальнай матэматычнай аснове. У цэнтры ўвагі знаходзяцца як класічны напрамак у фізіцы, так і сучасная тэорыя элементарных і квантавых палёў, тэорыя элементарных часціц, спецыяльная і агульная тэорыя адноснасці, квантавая электроніка і інш.

Фізіка — навука пярэдняга краю, навука-разведчык, межы яе ляжаць у галіне фантастыкі, а часам і падзвігу. Яна настолькі цікавая, наколькі і цяжкая. Наш фізічны факультэт шырока адкрывае дзверы перад тымі, хто вырашыў прысвяціць сябе аднаму з самых цікавых і неабходных напрамкаў чалавечага пазнання. Фізіка чакае захопленых!

Э. ШПІЛЕУСКІ,
дэкан фізічнага факультэта.

П Р Ы К Л А Д Н О Й М А Т Э М А Т Ы К І

ФАКУЛЬТЭТ прыкладной матэматыкі быў створаны ў 1970 годзе з мэтай прафесійнальнай падрыхтоўкі ў Беларусі матэматыкаў-прыкладнікоў, спецыялістаў у галіне прымянення матэматычных метадаў вырашэння і даследавання самых розных задач, якія ўзнікаюць у навуцы, тэхніцы і іншых галінах народнай гаспадаркі, з шырокім выкарыстаннем сучасных хуткадзеючых электронных вылічальных машын. Гэта спецыялісты, якія валодаюць глыбокімі ведамі па агульнатэарэтычных і спецыяльных матэматычных дысцыплінах, добра знаёмы з магчымасцямі ЭВМ і здольны разам з прадстаўнікамі іншых спецыяльнасцей весці навукова-даследчую работу па складанню матэматычных мадэлей розных працэсаў, распрацоўцы алгарытмаў іх лічбавага рашэння на ЭВМ, а таксама па стварэнню матэматычнага забеспячэння аўтаматызаваных сістэм кіравання ЭВМ і праектавання саміх АСК і іх комплексаў.

На працягу першых двух год студэнты факультэта прыкладной матэматыкі атрымліваюць глыбокую агульнанавуковую падрыхтоўку, якая ўключае асноўныя матэматычныя дысцыпліны, а таксама асновы эксплуатацыі ЭВМ. Спецыяльнасць прыкладная матэматыка ўключае тры спецыялізацыі: прымяненне сродкаў вылічальнай тэхнікі, матэматычнае забеспячэнне ЭВМ і матэматычнае забеспячэнне АСК. На V курсе студэнты факультэта праходзяць вытворчую практыку на прадпрыемствах і ў навукова-даследчых арганізацыях горада Мінска. Навучанне заканчваецца абаронай дыпломнага праекта і здачай дзяржаўнага экзамену па навуковаму камунізму.

Выпускнікам факультэта прысвойваецца кваліфікацыя матэматыка. Яны накіроўваюцца на работу ў навукова-даследчы інстытуты, вылічальныя цэнтры, а таксама ў іншыя арганізацыі, якія выкарыстоўваюць ЭВМ.

Уся вучэбная і навукова-даследчая работа са студэнтамі вядзецца супрацоўніцкай вылічальнага цэнтры і дзвюх галіновых лабараторыяў, а таксама выкладчыкамі васьмі кафедраў.

Вялікая ўвага аддаецца самастойнай навукова-даследчай рабоце студэнтаў. На факультэце працуюць студэнцкія навукова-даследчыя лабараторыі, у якіх студэнты, выкарыстоўваючы тэарэтычныя ведаў, распрацоўваюць пакеты прыкладных праграм для вырашэння розных задач народнай гаспадаркі і ўкараняюць перспектывнае матэматычнае забеспячэнне АСК і ЭВМ.

Важная роля на факультэце адводзіцца выхаваўчай рабоце са студэнтамі. У значнай меры яна здзяйсняецца камсамольскай, прафсаюзнай і іншымі грамадскімі арганізацыямі.

В. КОРЗЮК,
дэкан факультэта прыкладной матэматыкі.

МЕХАНІКА-МАТЭМАТЫЧНЫ

МАТЭМАТЫКА сярод іншых навук займае асаблівае месца. Больш чым сто год назад Карл Маркс гаварыў, што навука толькі тады дасягае да-сканаласці, калі ёй удаецца карыстацца матэматыкай. Гэтыя словы Маркса знаходзяць усё большае пацвярджэнне ў апошнія дзесяцігоддзі, калі пачаўся інтэнсіўны працэс матэматызацыі многіх навук. Сёння немагчыма поўнасцю даведацца аб заканамернасцях як нежывой, так і жывой прыроды, разумна кіраваць вытворчымі працэсамі і развіццём народнай гаспадаркі, ствараць аўтаматычныя латочныя лініі і здзяйсняць касмічныя палёты без шырокага і сістэматычнага выкарыстання матэматыкі.

Спецыялістаў, якія ўмеюць ствараць валодаць матэматычным апаратам, рытуе механіка-матэматычны факультэт.

Факультэт мае чатыры аддзяленні: навукова-вытворчае, навукова-педагагічнае, аддзяленне механікі, вярчэнне аддзяленне. Студэнты ўсіх чатырох аддзяленняў вывучаюць такія фундаментальныя матэматычныя дысцыпліны, як вышэйшая алгебра, аналітычная і дыферэнцыяльная геаметрыя, матэматычны і функцыянальны аналіз, дыферэнцыяльная ўраўненні, матэматычная логіка. З другога боку, вялікая ўвага аддаецца матэматычным дысцыплінам, якія адкрываюць вялікія магчымасці для прыкладання матэматыкі: вылічальныя машыны і праграмаванне, метады вылічэнняў, даследаванне аперацый і інш.

Кожнае аддзяленне мае сваю спецыфіку ў адпаведнасці з профілем будучай работы

студэнта. На навукова-вытворчым аддзяленні студэнтаў вучаць пастаноўцы і рашэнню розных матэматычных задач. На аддзяленні механікі разам з матэматычнымі дысцыплінамі вывучаюцца такія, як гідромеханіка, тэорыя пругкасці. Студэнты навукова-педагагічнага патоку, акрамя ўказаных вышэй прадметаў, вывучаюць таксама дысцыпліны псіхалага-педагагічнага характару і праходзяць педагагічную практыку.

Вучэбны працэс будзеца так, што студэнтам пастаянна прывіваюцца навыкі самастойнай работы і творчага пошуку. На першых двух курсах працуюць студэнцкія навуковыя гурткі. На трэцім курсе студэнты факультэта выбіраюць спецыялізацыю на адной з кафедр. Яны пачынаюць слухаць спецыяльныя ўключваюцца ў работу спецыяльных семінараў. Пачынаючы з першага курса студэнты факультэта знаёмяцца з работай на ЭВМ у вылічальным цэнтры універсітэта.

Асноўная частка выпускнікоў навукова-вытворчага патоку і аддзялення механікі накіроўваецца на работу, звязаную з прымяненнем матэматыкі: у навукова-даследчыя і галіновыя інстытуты, праектныя і планова-эканамічныя арганізацыі, вылічальныя цэнтры, заводскія лабараторыі.

Выпускнікі навукова-педагагічнага аддзялення накіроўваюцца на выкладчыцкую работу ў вышэйшыя і сярэднія спецыяльныя навучныя ўстановы і ў сярэднія школы.

Трэба падкрэсліць, што ніякіх асаблівых здольнасцей для паспяховай вучобы на факультэце не патрабуецца. Выдатны савецкі матэматык акадэмік І. Г. Пятроўскі гаварыў: «Талент, здольнасці ў якой-небудзь галіне дзейнасці — гэта перш за ўсё здольнасць многа, упарта працаваць і мець глыбокі інтарэс да справы. Тады і працаваць будзе лёгка, тады і прыйдзе поспех!».

М. ГАРАШЧУК,
дэкан механіка-матэматычнага факультэта.

ДРУГАЯ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЬ

Факультэт грамадскіх прафесій пачаў сваю дзейнасць у 1964 годзе. Вынік 16-гадовай работы — 3500 выпускнікоў. На факультэце 10 аддзяленняў:

Лектарска - прапагандыскае аддзяленне. Вучэбная праграма гэтага аддзялення разлічана на 2 гады

Аддзяленне суддзяў і грамадскіх інструктараў па спорту. Прымаюцца на вучобу студэнты-спартсмены высокіх разрадаў — майстры спорту СССР, першаразраднікі.

Аддзяленне харэаграфіі. Праграма разлічана на два гады.

Аддзяленне бальнага танца. Праграма разлічана на 2 гады і складаецца з тэарэтычнага

курса і практычных заняткаў.

Аддзяленне фотакарэспандэнтаў. Студэнты з розных факультэтаў вывучаюць фотасправу. Авалодваюць тэхніку фатаграфавання, майстэрствам кампазіцыі, пастаноўкай святла, вучацца рабіць фотарэпартажы для друку.

Аддзяленне мастакоў-афарміцеляў. Выпускнікі ФГП гэтага аддзялення з'яўляюцца членамі рэдкалегій студэнцкіх будаўнічых атрадаў, вучэбных груп, афармляюць стэнды ў інтэрнатах.

Выпускнікі ФГП разам з дыпломам атрымліваюць пасведчанне аб заканчэнні факультэта грамадскіх прафесій.

ХАРАКТЭРНАЙ рысай хіміі XX стагоддзя з'яўляецца не толькі яе бурнае развіццё і пранікненне амаль ва ўсе галіны прамысловасці і сельскай гаспадаркі, але і ўзнікненне на яе аснове новых навуковых дысцыплін, такіх, як хімія высокага ціску і тэмператур, плазмахімія, электрахімія, радыяцыйная хімія, хімія паверхневых з'яў і г. д. Нягледзячы на дыферэнцыяцыю хіміі, у цэлым яна становіцца больш строгай і цэласнай навукай. Гэтым яна аб'язана фізіцы і матэматыцы,

Х І М І Ч Н Ы

метады якой адыгрываюць выключную ролю ў раскрыцці хімічных з'яў і апісанні хімічных працэсаў.

Хімічны факультэт БДУ вось ужо 50 год з'яўляецца адзінай базай у нашай рэспубліцы па падрыхтоўцы хімікаў з вышэйшай універсітэцкай адукацыяй. Вучэбную і навуковую работу на факультэце вядуць 11 дактараў і звыш 70 кандыдатаў навук. Штогод на першы курс дэнага аддзялення прымаецца 150 студэнтаў, падрыхтоўка якіх з самага пачатку здзяйсняецца асобна на вытворчым і педагагічным патоках па сямі спецыялізацыях: неарганічнай хіміі, аналітычнай хіміі, арганічнай хіміі, фізічнай хіміі, хіміі высокамалекулярных злучэнняў, хіміі лаўправаднікоў, радыяцыйнай хіміі. Па першых пяці можна атрымаць падрыхтоўку і ў вярчэннай сістэме навучання.

За час вучобы студэнты атрымліваюць фундаментальную падрыхтоўку па асноўных дысцыплінах хімічнага цыкла, грамадскіх навук, замежнай мовы. Акрамя таго, забяспечваецца ў вялікім аб'ёме і фізіка-матэматычная падрыхтоўка, вывучаюцца метады планавання эксперыменту і выкарыстання ў хіміі вылічальнай тэхнікі.

Падрыхтоўка па спецыялізацыях пачынаецца на чацвёртым курсе. У гэты перыяд навучання ўсе студэнты выконваюць навуковыя даследаванні,

якія перарастаюць у дыпломныя работы. Значная частка дыпломных работ выконваецца ў навукова-даследчым інстытуце фізіка-хімічных праблем, створаным нядаўна пры факультэце, у інстытутах АН БССР, на прамысловых прадпрыемствах.

Студэнты педагагічнага патоку разам з піянерскай і педагагічнай практыкамі праходзяць трохтыднёвую вытворчую практыку на хімічных прадпрыемствах Магілёва і Бабруйска. На вытворчым патоку арганізуюцца больш працяглая вытворчая практыка на прадпрыемствах і ў навукова-даследчых установах Масквы, Мінска, Харкава, Гомеля, Віцебска, Маладзечна. Выпускнікі педагагічнага патоку атрымліваюць кваліфікацыю «Хімік. Выкладчык» і накіроўваюцца на работу ў асноўным у агульнаадукацыйныя школы. Най-

РАДЫЁФІЗІКІ І ЭЛЕКТРОНІКІ

ЦЯЖКА ўявіць сабе існаванне чалавечтва без радыё-электронікі, без радыё і тэлебачання, без электронных матэматычных машын і камп'ютэраў.

Хто павінен кіраваць усімі гэтымі складанымі сістэмамі, хто павінен іх удасканальваць і распрацоўваць новыя мадэлі? Гэта задача па плячы высокакваліфікаваным спецыялістам, радыёфізікам, якіх рытуе факультэт радыёфізікі і электронікі.

Чым адрозніваецца выпускнік факультэта радыёфізікі і электронікі ад выпускнікоў тэхнічных ВНУ аналічнага профілю? Перш за ўсё фундаментальнай фізіка-матэматычнай і шырокай радыёфізічнай падрыхтоўкай, якая дазваляе маладому спецыялісту свабодна арыентавацца ў фізічных прынцыпах і тэндэнцыях развіцця электронных прылад і сістэм.

На трэцім годзе навучання

студэнт выбірае адну з наступных спецыялізацый:

фізічная электроніка і мікраэлектроніка. Спецыялізацыю здзяйсняе кафедра радыётэхнікі і фізічнай электронікі;

аўтаматызацыя навуковых даследаванняў. Спецыялізацыю здзяйсняе кафедра электронных матэматычных машын. Студэнтам гэтага профілю чытаецца шэраг дысцыплін па машынных метадах апрацоўкі інфармацыі. Яны вывучаюць комплексы радыёэлектроннай апаратуры, неабходнай для аўтаматызацыі працэсаў навуковых даследаванняў;

электронныя матэматычныя машыны. Гэту спецыялізацыю таксама забяспечвае кафедра ЭММ. Студэнты вывучаюць тэорыю вылічальных машын і праграмавання, структуру сучасных лічбавых вылічальных машын, метады вылічэнняў;

прыём і апрацоўка інфармацыі. Спецыялізацыю здзяйсняе кафедра радыёфізікі і электронікі звышвысокіх частот. Студэнты вывучаюць метады гене-

больш здольныя атрымліваюць рэкамендацыі для паступлення ў аспірантуру. Выпускнікі вытворчага патоку атрымліваюць кваліфікацыю «Хімік» і накіроўваюцца на працу ў навукова-даследчыя ўстановы альбо на прадпрыемствы. Пры гэтым большая частка выпускнікоў накіроўваецца ў электронную, радыётэхнічную, электратэхнічную і часткова ў хімічную прамысловасць.

За гады свайго існавання факультэт падрыхтаваў звыш 3 тысяч спецыялістаў-хімікаў. Сярод іх член-карэспандэнт АН СССР прафесар А. А. Шлык, акадэмік АН БССР У. С. Камароў, члены-карэспандэнты АН БССР І. Р. Цішчанка, Р. Л. Старобінец, В. В. Свірыдаў, І. М. Ярмоленка, У. С. Салдатаў, намеснік міністра вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР Ф. М. Капуцкі, заслужаны настаўнік БССР Л. У. Сігневіч, Н. П. Гаўрусейка і многія іншыя.

Да ўсіх, хто жадае прысвяціць сябе старадаўняй і вечна маладой навуцы — хіміі, мы звяртаемся: «Калі ласка!».

В. САМАХВАЛ,
намеснік дэкана хімічнага факультэта.

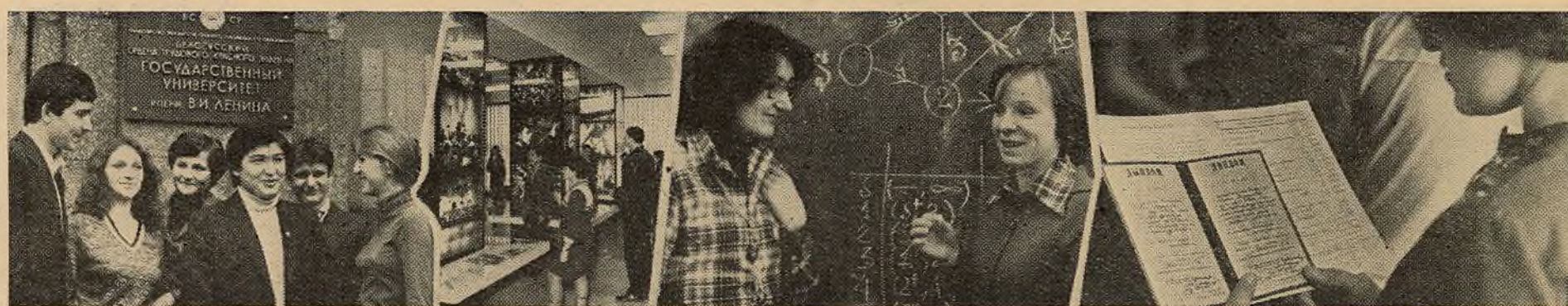
рацыі, умацавання, распаўсюджвання, прыёму і апрацоўкі сігналаў сучаснымі метадамі;

квантавая радыёфізіка і інфрачырвоная тэхніка. Спецыялізацыю здзяйсняе кафедра электрафізікі. Студэнты вывучаюць прыёмна-перадаючыя аптыка-электронныя прылады і прыстасаванні, якія ўключаюць квантавыя лаўправадніковыя генератары і інфрачырвоную тэхніку.

Вытворчую і перадыпломную практыку студэнты праходзяць на прадпрыемствах і ва ўстановах па месцу сваёй будучай работы, куды яны размяркоўваюцца за год да заканчэння універсітэта.

Выпускнікі факультэта працуюць у лабараторыях, СКТБ прадпрыемстваў электроннай і радыёпрамысловасці, у розных інстытутах Акадэміі навук БССР. Лепшыя студэнты працягваюць вучобу ў аспірантуры.

А. ШЫРОКАУ,
дэкан факультэта радыёфізікі і электронікі.

**БЕЛАРУСКИ
УНИВЕРСИТЕТ**

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КПБ.

15 студзеня 1981 г.

АТ 00022

Заказ 103.

220080 МІНСК-80, УНІВЕРСИ-
ТЭЦКІ ГАРАДОК, ГЕАГРАФІЧ-
НЫ КОРПУС, п. 14.
ТЭЛЕФОН 22-07-19.

Рэдактар

В. П. ВАРАБ'ЁУ